

دستورالعمل‌های ثابت بهره‌برداری

شماره دستورالعمل : ۸

تاریخ صدور : ۱۳۶۱ / ۱ / ۱

تاریخ تجدیدنظر : ۱۳۷۶ / ۱ / ۱

شماره تجدیدنظر : -

تعداد ضمام : ۶

تقسیم وظایف بین دیسپاچینگ ملی و

دیسپاچینگ‌های منطقه‌ای

مقدمه:

با توجه به مسئولیت دیسپاچینگ ملی در حفظ پایداری و بهره‌برداری بهینه از شبکه تولید و انتقال، در زمینه برنامه‌ریزی و بهره‌برداری، کلیه دیسپاچینگ‌های منطقه‌ای موظف به تبعیت مطلق از دیسپاچینگ ملی و اجرای بدون قید و شرط فرامین و دستورالعمل‌های دیسپاچینگ ملی می‌باشند.

هدف از صدور این دستورالعمل مشخص نمودن وظایف و حدود وظایف و محدوده جغرافیایی هر یک از دیسپاچینگ‌های مناطق در امر برنامه‌ریزی و بهره‌برداری می‌باشد. وظایف و اختیارات پیش‌بینی شده در این دستورالعمل براساس شرایط تعیین شده در دستورالعمل شرایط تفویض اختیارات به دیسپاچینگ مناطق و تعیین مسئولیت‌ها، به هر یک از دیسپاچینگ‌های منطقه‌ای تفویض خواهد گردید.

۱- وظایف برنامه‌ریزی

۱-۱- برنامه‌ریزی تولید

برنامه‌ریزی تولید و تعمیرات سالیانه کلیه واحدهای مولد نیرو از وظایف برنامه‌ریزی دیسپاچینگ ملی می‌باشد. در این راستا برنامه‌ریزی تولید و تعمیرات نیروگاه‌های با ظرفیت کمتر از ۱۰۰ مگاوات به واحدهای برنامه‌ریزی دیسپاچینگ منطقه تفویض خواهد گردید تا در چارچوب قدرت و انرژی قابل تولید تعیین شده از طرف دیسپاچینگ ملی عمل نمایند.

۱-۲- برنامه‌ریزی خروجیها

بررسی، برنامه‌ریزی و هماهنگی برنامه‌های خروجی و تعمیراتی کلیه خطوط و تجهیزات و پستهای با سطح ولتاژ ۴۰۰ کیلوولت و پائین تر پس از هماهنگی و کسب توافق برنامه‌ریزی دیسپاچینگ ملی، بعهده برنامه‌ریزی دیسپاچینگ منطقه می‌باشد.

برنامه‌ریزی و هماهنگی خروجیهای تعمیراتی نیروگاههای زیر ۱۰۰ مگاوات به واحد برنامه‌ریزی دیسپاچینگ منطقه تفویض خواهد گردید. این برنامه‌ریزی باید در چارچوب برنامه سالیانه تولید و تعمیرات واحدها و قدرت قابل تولید تعیین شده از طرف دیسپاچینگ ملی انجام گیرد.

در ارتباط با برنامه‌ریزی و خروجیهای خطوط و تجهیزات در محدوده جغرافیایی هر یک از دیسپاچینگ‌های مناطق، حدود اختیارات و تقسیم وظایف، در دستورالعمل شرایط تفویض اختیارات مشخص گردیده است. تقسیم وظایف و واگذاری اختیارات برحسب الویتها و درجه حساسیت تجهیزات، طبق دستورالعمل فوق‌الذکر و پس از کسب شرایط احراز انجام می‌گیرد. تشخیص احراز شرایط در حیطه وظایف و مسئولیت‌های دیسپاچینگ ملی می‌باشد.

۲- وظایف بهره‌برداری و کنترل (اتاق فرمان)

دستورالعمل‌های ثابت بهره‌برداری

شماره دستورالعمل : ۸

تاریخ صدور : ۱۳۶۱/۱/۱

تاریخ تجدیدنظر : ۱۳۷۶/۱/۱

شماره تجدیدنظر : -

تعداد ضمائم : ۶

تقسیم وظایف بین دیسپاچینگ ملی و

دیسپاچینگ‌های منطقه‌ای

۲-۱- کنترل فرکانس

کنترل فرکانس از وظایف و مسئولیت‌های مستقیم دیسپاچینگ ملی می‌باشد. در شرایط عادی بهره‌برداری، کنترل فرکانس در سطح شبکه تولید و انتقال توسط مرکز کنترل دیسپاچینگ ملی انجام می‌گیرد. در صورت جدا شدن بخش یا بخش‌هایی از شبکه محدوده جغرافیایی تحت پوشش دیسپاچینگ منطقه‌ای از شبکه سراسری و در صورت موافقت و تفویض اختیار از طرف سرپرست نوبتکاری مرکز کنترل دیسپاچینگ ملی، کنترل فرکانس در بخش جدا شده تا زمان اتصال مجدد به شبکه سراسری بعهده مرکز کنترل دیسپاچینگ منطقه مزبور واگذار می‌گردد.

۲-۲- کنترل ولتاژ

کنترل ولتاژ در پست‌های غیرنیروگاهی و یا نیروگاه‌های با ظرفیت کمتر از ۱۰۰ مگاوات در شبکه تحت پوشش دیسپاچینگ مناطق، بعهده مرکز کنترل دیسپاچینگ منطقه می‌باشد. کنترل ولتاژ در پست‌های طرفین خطوط ارتباطی بین نواحی با هماهنگی و اطلاع مرکز کنترل دیسپاچینگ ملی انجام می‌گیرد. بدیهی است که کنترل ولتاژ در پست‌های نیروگاهی با ظرفیت ۱۰۰ مگاوات و یا بیشتر مستقیماً توسط مرکز کنترل دیسپاچینگ ملی انجام می‌گیرد.

۲-۳- برنامه‌های خروجی و تعمیراتی

نظارت بر اجرای برنامه‌های خروجی و تعمیراتی بر روی تجهیزات پستها و خطوط انتقال نیرو بعهده مرکز کنترل دیسپاچینگ منطقه می‌باشد. انجام عملیات و نظارت بر اجرای برنامه‌های خروجی و تعمیراتی باید در چارچوب تعیین شده در دستورالعمل‌های ثابت بهره‌برداری و دستورالعمل شرایط تفویض اختیارات و با هماهنگی دیسپاچینگ ملی انجام گیرد. مرکز کنترل دیسپاچینگ منطقه باید مرکز کنترل دیسپاچینگ ملی را قبل از اقدام به اجرای برنامه از کلیه موارد مطلع سازد. با توجه به درجه حساسیت و اهمیت خطوط و تجهیزات ایستگاهها، طبق دستورالعمل شرایط تفویض اختیارات، توافق نهایی با انجام برنامه‌های خروجی خطوط، مولدها و سایر تجهیزات در پست‌های با حساسیت درجه ۱ در حیطه اختیارات و مسئولیت‌های مرکز کنترل دیسپاچینگ ملی می‌باشد.

۲-۴- عملیات کید زنی و مانورها

کلیه عملیات کلیدزنی و برقرار نمودن خطوط و ترانسها و سایر تجهیزات در پستها در صورت تفویض اختیارات در چارچوب دستورالعمل شرایط تفویض اختیارات، با هماهنگی مرکز کنترل دیسپاچینگ ملی، بعهده مرکز کنترل دیسپاچینگ منطقه‌ای می‌باشد. این عملیات پس از هماهنگی با دیسپاچینگ ملی قابل اجرا می‌باشند.

دستورالعمل‌های ثابت بهره‌برداری

شماره دستورالعمل : ۸

تاریخ صدور : ۱۳۶۱/۱/۱

تاریخ تجدیدنظر : ۱۳۷۶/۱/۱

شماره تجدیدنظر : -

تعداد ضمام : ۶

تقسیم وظایف بین دیسپاچینگ ملی و

دیسپاچینگ‌های منطقه‌ای

کلیه عملیات کلیدزنی و برقرار نمودن خطوط، ترانسهای قدرت و سایر تجهیزات در پستهای نیروگاهی با حساسیت درجه ۱ بعهده مرکز کنترل دیسپاچینگ ملی می‌باشد. مرکز کنترل دیسپاچینگ ملی این وظیفه را در چارچوب دستورالعمل شرایط تفویض اختیارات از طریق مرکز کنترل دیسپاچینگ مناطق انجام خواهد داد.

۵-۲- عملیات در شبکه‌های جدا شده

در صورت جدا شدن بخش یا بخشهایی از شبکه تولید و انتقال حوزه جغرافیایی تحت پوشش دیسپاچینگ منطقه، کلیه مانورهای ضروری در محدوده داخلی بخش جدا شده بعهده مرکز کنترل دیسپاچینگ منطقه می‌باشد. مرکز کنترل دیسپاچینگ منطقه باید پس از عادی شدن شرایط از نظر سطح ولتاژ و فرکانس (در صورتیکه مولدی در بخش جدا شده موجود باشد) و هماهنگی لازم به مرکز کنترل دیسپاچینگ ملی، نسبت به پارالل نمودن بخش جدا شده اقدام نماید.

تبصره:

- ۱- در صورتیکه بخش جدا شده شامل نیروگاهی با ظرفیت ۱۰۰ مگاوات و یا بیشتر باشد مرکز کنترل دیسپاچینگ منطقه باید به منظور اعمال کنترل فرکانس مجوز لازم را از مرکز کنترل دیسپاچینگ ملی کسب نماید.
- ۲- در صورتیکه بخش جدا شده فاقد قابلیت تولید باشد مرکز کنترل دیسپاچینگ منطقه باید پس از آماده سازی خطوط اقدام به برقرار نمودن آنها بنماید. برقرار نمودن پستهای نیروگاهی با ظرفیت ۱۰۰ مگاوات و بیشتر و خطوط ارتباطی بین نواحی باید با هماهنگی کامل مرکز کنترل دیسپاچینگ ملی انجام گیرد.

۳- تهیه آمار و اطلاعات فنی و گزارشات

جمع‌آوری کلیه اطلاعات و آمار ثابت و متغیر از عملکرد تجهیزات تولید و انتقال نیرو در شبکه حوزه جغرافیایی و تهیه گزارشات لازم بعهده دیسپاچینگ منطقه می‌باشد.

مسئولیت دیسپاچینگ منطقه در این زمینه شامل موارد ذیل می‌باشند:

الف- تهیه و تکمیل جداول اطلاعاتی برای تشکیل و یا تکمیل بانکهای اطلاعاتی برای کلیه تجهیزات و تاسیسات موجود و یا در دست اقدام.

ب- تهیه جداول و گزارشات مربوط به میزان توان و انرژی تولید شده و مصرفی در کلیه ایستگاهها، شرکت‌های برق منطقه‌ای و صنایع موجود در حوزه جغرافیایی دیسپاچینگ منطقه برای دوره‌های زمانی ساعتی، روزانه، هفتگی، ماهیانه و سالیانه

ج- تهیه گزارشات زمان پیک بار منطقه و پیک همزمان شبکه سراسری

دستورالعمل‌های ثابت بهره‌برداری

شماره دستورالعمل :	۸
تاریخ صدور :	۱۳۶۱ / ۱ / ۱
تاریخ تجدیدنظر :	۱۳۷۶ / ۱ / ۱
شماره تجدیدنظر :	-
تعداد ضمام :	۶

تقسیم وظایف بین دیسپاچینگ ملی و دیسپاچینگ‌های منطقه‌ای

- د- تهیه گزارش روزانه از کلیه حوادث و عملکرد تجهیزات حفاظتی خطوط و ایستگاههای حوزه جغرافیایی
- ه- تهیه آمار تفصیلی تولید، مصرف داخلی و سوخت کلیه نیروگاهها
- و- تهیه آمار تفصیلی تبادل انرژی با سایر مناطق دیسپاچینگ و شرکت‌های تولید و انتقال نیروی برق

۴- تهیه نقشه‌های تک خطی عملیاتی

- دیسپاچینگ منطقه مسئولیت تهیه کلیه نقشه‌های تک خطی عملیاتی ایستگاهها و نقشه شبکه تحت پوشش خود را بعهده دارد.
- نقشه‌های عملیاتی باید مطابق استانداردهای دستورالعمل شماره ۹ تهیه و شماره گذاری شوند.
- کلیه نقشه‌های تهیه شده باید به تأیید دیسپاچینگ ملی برسند.
- هر گونه تغییرات اساسی و یا توسعه ایستگاههای تحت پوشش باید در اسرع وقت بر روی نقشه‌های موجود منعکس گردد.
- درج مشخصات کامل تجهیزات ایستگاهها مطابق پلاک مشخصه هر دستگاه در حاشیه نقشه‌ای تک خطی الزامی است.
- یک نسخه از کلیه نقشه‌های تک خطی عملیاتی باید به دیسپاچینگ ملی ارسال گردد.

۵- مسئولیتها و وظایف ایستگاهها و نحوه تماس با مرکز کنترل دیسپاچینگ ملی و دیسپاچینگ منطقه

دستورالعمل شماره ۱ از سری دستورالعمل‌های ثابت بهره‌برداری در این زمینه صراحت کامل دارد (بندهای ۳ و ۴)

کلیه نیروگاههای موجود در حوزه جغرافیایی هر دیسپاچینگ با ظرفیت تولیدی ۱۰۰ مگاوات و بیشتر، باید جهت کسب تکلیف، اعلام وضعیت و یا دریافت برنامه‌های خروجی و تعمیراتی خود مستقیماً با دیسپاچینگ ملی تماس حاصل نمایند و فقط در صورت عدم امکان برقراری ارتباط مکالماتی مستقیم، از طریق دیسپاچینگ منطقه با دیسپاچینگ ملی تماس بگیرند.

کلیه پستها و نیروگاههای با ظرفیت کمتر از ۱۰۰ مگاوات در شبکه تحت پوشش دیسپاچینگ منطقه باید جهت کسب تکلیف، اعلام وضعیت و یا دریافت برنامه‌های خروجی و تعمیراتی با دیسپاچینگ منطقه تماس حاصل نمایند.

۶- نحوه درخواست برنامه‌های تعمیراتی و خروجی

دستورالعمل شماره ۴ در این مورد صراحت کامل دارد. لازم به ذکر است که برنامه و مجوز خروجی خطوط و تجهیزات کلیه پستها باید توسط معاونت بهره‌برداری انتقال شرکت برق منطقه‌ای ذیربط و حداقل چهار روز قبل از اجرای برنامه، از دیسپاچینگ منطقه‌ای مربوطه درخواست گردد.

۷- محدوده جغرافیایی هر یک از مناطق دیسپاچینگ

محدوده جغرافیایی هر یک از مناطق چندگانه دیسپاچینگ بشرح ذیل می‌باشد:

دستورالعمل‌های ثابت بهره‌برداری

شماره دستورالعمل : ۸

تاریخ صدور : ۱۳۶۱ / ۱ / ۱

تاریخ تجدیدنظر : ۱۳۷۶ / ۱ / ۱

شماره تجدیدنظر : -

تعداد ضمام : ۶

تقسیم وظایف بین دیسپاچینگ ملی و

دیسپاچینگ‌های منطقه‌ای

۷-۱- محدوده جغرافیایی دیسپاچینگ منطقه مرکزی

محدوده جغرافیایی دیسپاچینگ منطقه مرکزی شامل کلیه ایستگاهها، خطوط و سایر تجهیزات تولید و انتقال نیرو در استانهای اصفهان، چهارمحال و بختیاری، همدان، مرکزی، کرمانشاهان، لرستان و ایلام می‌باشد (نقشه شماره ۱).

۷-۲- محدوده جغرافیایی دیسپاچینگ منطقه تهران

محدوده جغرافیایی دیسپاچینگ منطقه تهران شامل کلیه ایستگاهها، خطوط و سایر تجهیزات تولید و انتقال نیرو در استانهای تهران، سمنان، مازندران، گیلان و زنجان می‌باشد (نقشه شماره ۲).

۷-۳- محدوده جغرافیایی دیسپاچینگ منطقه شمالغرب

محدوده جغرافیایی دیسپاچینگ منطقه شمالغرب شامل کلیه ایستگاهها، خطوط و سایر تجهیزات تولید و انتقال نیرو در استانهای آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی و اردبیل می‌باشد (نقشه شماره ۳).

۷-۴- محدوده جغرافیایی دیسپاچینگ منطقه جنوبغرب

محدوده جغرافیایی دیسپاچینگ منطقه جنوبغرب شامل کلیه ایستگاهها، خطوط و سایر تجهیزات تولید و انتقال نیرو در استانهای خوزستان، فارس و بوشهر می‌باشد (نقشه شماره ۴).

۷-۵- محدوده جغرافیایی دیسپاچینگ منطقه جنوبشرقی

محدوده جغرافیایی دیسپاچینگ منطقه جنوبشرقی شامل کلیه ایستگاهها، خطوط و سایر تجهیزات تولید و انتقال نیرو در استانهای یزد، کرمان و هرمزگان می‌باشد (نقشه شماره ۵).

۷-۶- محدوده جغرافیایی دیسپاچینگ منطقه شمالشرق

محدوده جغرافیایی دیسپاچینگ منطقه شمالشرق شامل کلیه ایستگاهها، خطوط و سایر تجهیزات تولید و انتقال نیرو در استانهای خراسان و سیستان و بلوچستان می‌باشد (نقشه شماره ۶).

با توجه به اینکه شبکه فوق‌الذکر در حال حاضر به شبکه سراسری وصل نمی‌باشند، دیسپاچینگ منطقه شمالشرق در زمینه بهره‌برداری با توجه به دستورالعمل‌های ثابت بهره‌برداری مسئولیت عملیات در خراسان را عهده‌دار می‌باشد. دیسپاچینگ موقت در سیستان و بلوچستان نیز نقش مشابهی را در شبکه استان بعهده دارد. در زمینه برنامه‌ریزی تعمیرات سالیانه مطابق بندهای مربوطه، دیسپاچینگ منطقه شمالشرق باید با برنامه‌ریزی دیسپاچینگ ملی هماهنگ نماید.

در زمینه برنامه‌ریزی و بهره‌برداری روزانه در این منطقه، حالت و شرایط شبکه جدا صادق می‌باشد. ولی در زمینه گزارشات و

تهیه نقشه‌های تک خطی باید مطابق بندهای ۳ و ۴ همین دستورالعمل، عمل شود.

دستورالعمل‌های ثابت بهره‌برداری

شماره دستورالعمل : ۸
تاریخ صدور : ۱۳۶۱/۱/۱
تاریخ تجدیدنظر : ۱۳۷۶/۱/۱
شماره تجدیدنظر : -
تعداد ضمائم : ۶

تقسیم وظایف بین دیسپاچینگ ملی و
دیسپاچینگ‌های منطقه‌ای